2024/1265

30.4.2024

DIREKTIVA SVETA (EU) 2024/1265

z dne 29. aprila 2024

o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 126(14), tretji pododstavek, Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta [1],

ob upoštevanju mnenja Evropske centralne banke [2],

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Da se zagotovi, da države članice izpolnjujejo obveznosti iz Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) na področju proračunske politike, zlasti v zvezi z izogibanjem čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju, Direktiva Sveta 2011/85/EU [3] določa podrobna pravila v zvezi z značilnostmi proračunskih okvirov držav članic.

(2) Na podlagi izkušenj, pridobljenih z ekonomsko in monetarno unijo od začetka veljavnosti Direktive 2011/85/EU, je treba spremeniti njene zahteve v zvezi s pravili in postopki, ki tvorijo proračunske okvire držav članic.

(3) Evropsko računsko sodišče je v svojem posebnem poročilu št. 22/2019 z naslovom „Zahteve EU za nacionalne proračunske okvire je treba dodatno okrepiti, njihovo uporabo pa bolje spremljati“ preučilo zahteve Unije v zvezi z nacionalnimi proračunskimi okviri in Komisiji priporočilo, naj te zahteve pregleda ob upoštevanju mednarodnih standardov in najboljših praks. Evropsko računsko sodišče je predlagalo specifične ukrepe za izboljšanje področja uporabe in učinkovitosti nacionalnih proračunskih okvirov, zlasti v zvezi s srednjeročnimi proračunskimi okviri in neodvisnimi fiskalnimi institucijami.

(4) Komisija je v svojem sporočilu z dne 5. februarja 2020 z naslovom „Pregled ekonomskega upravljanja, Poročilo o uporabi uredb (EU) št. 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013 in 473/2013 ter o primernosti Direktive Sveta 2011/85/EU“ izpostavila znaten, vendar neenakomeren napredek pri razvoju nacionalnih proračunskih okvirov, saj pravo Unije določa le minimalne zahteve, pri izvajanju nacionalnih določb in njihovem upoštevanju pa je prihajalo do precejšnjih razlik. To sporočilo vsebuje tudi razmislek o tem, v kolikšni meri bi okvir podpiral potrebe gospodarske, okoljske in socialne politike, ki so povezane s prehodom na podnebno nevtralno, z viri gospodarno in digitalno evropsko gospodarstvo, in s tem dopolnjeval ključno vlogo regulativnega okolja in strukturnih reform.

(5) Komisija je v svojem sporočilu z dne 11. decembra 2019 z naslovom „Evropski zeleni dogovor“ pozvala k večji uporabi orodij za zeleno proračunsko načrtovanje, da bi se javne naložbe, potrošnja in obdavčitev preusmerile od škodljivih subvencij k zelenim prednostnim nalogam. Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta [4] določa vseunijski cilj podnebne nevtralnosti do leta 2050 ter od institucij Unije in držav članic zahteva napredek pri

[1] Mnenje z dne 23. aprila 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu).
[2] UL C 290, 18.8.2023, str. 17.
[3] Direktiva Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L 306, 23.11.2011, str. 41).
[4] Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

krepitvi prilagoditvene sposobnosti. Komisija se je zavezala, da bo sodelovala z državami članicami pri pregledu in primerjalni analizi praks zelenega proračunskega načrtovanja. Komisija je v svojem sporočilu z dne 24. februarja 2021 z naslovom „Oblikovanje Evrope, odporne proti podnebnim spremembam – nova strategija EU za prilagajanje podnebnim spremembam“ poudarila makrofiskalni pomen podnebnih sprememb in potrebo po povečanju odpornosti Unije na vpliv podnebnih sprememb. Evropski semester zagotavlja dodaten okvir za podporo takim prizadevanjem, Instrument za tehnično podporo, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]), pa ponuja praktično pomoč pri njihovem izvajanju.

(6) Komisija je v svojem sporočilu z dne 9. novembra 2022 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU poudarila potrebo po okrepitvi vzdržnosti dolga in zmanjšanju visokih deležev javnega dolga ob hkratnem spodbujanju trajnostne in vključujoče rasti v vseh državah članicah. Ključni cilji usmeritev so izboljšanje nacionalnega lastništva, poenostavitev okvira in premik k bolj srednjeročni usmeritvi v povezavi z odločnejšim in bolj doslednim izvrševanjem.

(7) Da bi se izboljšalo spoštovanje določb PDEU in zlasti preprečili čezmerni javnofinančni primanjkljaji v smislu člena 126 PDEU, bi morale biti v pravu držav članic poleg določb, ki se trenutno zahtevajo na podlagi Direktive 2011/85/EU, tudi specifične določbe za okrepitev nacionalnega lastništva v skladu s sporočilom Komisije z dne 9. novembra 2022 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU. Na podlagi dokazov o izvajanju navedene direktive bi se morale spremembe navedene direktive nanašati na preglednost, statistiko, napovedi in srednjeročno proračunsko načrtovanje, da se odpravijo slabosti, ugotovljene med njenim predhodnim izvajanjem.

(8) Ta direktiva o spremembi je del svežnja skupaj z Uredbo (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]) in Uredbo Sveta (EU) 2024/1264 ([7]). Ti trije zakonodajni akti (v nadaljnjem besedilu skupaj: reforma okvira ekonomskega upravljanja) skupaj reformirajo okvir ekonomskega upravljanja Unije in v pravo Unije uvajajo vsebino naslova III (Fiskalni dogovor) Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji z dne 2. marca 2012 (PSUU) ([8]) v skladu s členom 16 navedene pogodbe. Reforma okvira ekonomskega upravljanja na podlagi izkušenj na področju izvajanja PSUU v državah članicah ohranja srednjeročno usmeritev iz fiskalnega dogovora kot orodje za doseganje proračunske discipline in spodbujanje rasti. Reforma okvira ekonomskega upravljanja vključuje tudi okrepljeno razsežnost prilagajanja posameznim državam, katere cilj je okrepiti nacionalno lastništvo, vključno z ohranjanjem svetovalne vloge neodvisnih fiskalnih institucij, ki v bistvu temelji na skupnih načelih fiskalnega dogovora za nacionalne fiskalne popravljalne mehanizme, ki jih je predlagala Komisija v svojem sporočilu z dne 20. junija 2012 v skladu s členom 3(2) PSUU. Analiza odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov za splošno oceno skladnosti, ki jo zahteva fiskalni dogovor, je določena v Uredbi (EU) 2024/1263. Tako kot v fiskalnem dogovoru so začasni odkloni od srednjeročnega načrta dovoljeni le v izjemnih okoliščinah v skladu z Uredbo (EU) 2024/1263. Podobno kot v fiskalnem dogovoru bi bilo treba v primeru znatnih odklonov od srednjeročnega načrta izvesti ukrepe za odpravo odklonov v določenem obdobju. Reforma okvira ekonomskega upravljanja krepi fiskalni nadzor in izvršilne postopke za izpolnitev zaveze glede spodbujanja zdravih in vzdržnih javnih financ ter trajnostne in vključujoče rasti. Reforma okvira ekonomskega upravljanja s tem ohranja temeljna cilja proračunske discipline in vzdržnosti dolga, določena v fiskalnem dogovoru.

(9) Predpogoj za pripravo visokokakovostne statistike, ki je primerljiva med državami članicami, so popolne in zanesljive prakse na področju javnega računovodstva za vse podsektorje države. Razpoložljivost in kakovost statistike, ki temelji na Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov (ESR), sta bistvenega pomena za zagotovitev dobrega delovanja okvira Unije za fiskalni nadzor. ESR 2010 sloni na informacijah, zagotovljenih na podlagi nastanka poslovnega dogodka. Zato je zaželeno, da se izboljša zbiranje podatkov in informacij na podlagi nastanka poslovnega dogodka, da bi se tovrstna statistika pripravljala celovito in dosledno v vseh podsektorjih države.

([5]) Uredba (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za tehnično podporo (UL L 57, 18.2.2021, str. 1).

([6]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju gospodarskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([7]) Uredba Sveta (EU) 2024/1264 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([8]) https://www.consilium.europa.eu/media/20399/st00tscg26_en12.pdf

(10) Razpoložljivost visokofrekvenčnih podatkov lahko razkrije vzorce, ki upravičujejo strožji nadzor, in izboljša kakovost proračunskih napovedi. Države članice in Komisija (Eurostat) bi morale objaviti četrtletne podatke o primanjkljaju in dolgu z uporabo opredelitev iz člena 2 Protokola (št. 12) o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji (PEU) in PDEU. Objavo višjefrekvenčnih proračunskih podatkov, prilagojenih nacionalnim proračunskim opredelitvam, bi bilo treba določiti na podlagi nacionalnih zahtev glede preglednosti in potreb uporabnikov, da se izboljša nacionalno lastništvo.

(11) Pristranske in nestvarne makroekonomske in proračunske napovedi za letno in večletno proračunsko zakonodajo lahko precej zmanjšajo učinkovitost javnofinančnega načrtovanja in posledično oslabijo zavezanost proračunski disciplini. Da bi se izboljšale osnovne predpostavke, bi morale države članice svoje makroekonomske in proračunske napovedi primerjati z najnovejšimi napovedmi Komisije in po potrebi z napovedmi drugih neodvisnih organov.

(12) Makroekonomske in proračunske napovedi za letno in večletno javnofinančno načrtovanje za sektor država bi morale biti predmet rednih, objektivnih in celovitih naknadnih ocen, ki jih izvaja neodvisen organ ali drugi organi, ki so funkcionalno neodvisni od javnofinančnih organov držav članic in niso organ, ki pripravlja napoved, da bi se izboljšala njihova kakovost. Te ocene bi morale vključevati podroben pregled ekonomskih predpostavk, primerjavo z napovedmi, ki so jih pripravile druge institucije, in oceno natančnosti preteklih napovedi.

(13) Neodvisni organi, zadolženi za spremljanje javnih financ v državah članicah, so učinkovit element proračunskih okvirov. Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]) od držav članic, katerih valuta je euro, zahteva, da imajo neodvisne fiskalne institucije, zadolžene za potrjevanje ali pripravo makroekonomskih napovedi, ter določa posebne zaščitne ukrepe v zvezi z njihovo neodvisnostjo in tehnično zmogljivostjo. Brez poseganja v zahteve iz navedene uredbe bi bilo treba pri nalogi neodvisnih fiskalnih institucij, da pripravijo, ocenijo ali potrdijo makroekonomske napovedi v skladu s to direktivo, upoštevati uveljavljene nacionalne postopke in prakse v državah članicah, vključno s tistimi, ki se nanašajo na trenutek, v katerem se naloga opravi.

(14) Da bi se dosegla večja odgovornost na področju fiskalne politike, bi morale imeti neodvisne fiskalne institucije visoko stopnjo operativne neodvisnosti, potrebne vire za opravljanje svojih nalog ter obsežen in pravočasen dostop do potrebnih informacij. Države članice lahko ustanovijo več kot eno neodvisno fiskalno institucijo, vsaka od njih pa lahko opravlja eno ali več nalog, določenih s to direktivo o spremembi, če je odgovornost jasno razdeljena in se njihove pristojnosti ne prekrivajo. Preprečiti bi bilo treba pretirano institucionalno razdrobljenost nalog spremljanja. Pri sestavi teh organov za spremljanje bi bilo treba upoštevati obstoječe institucionalno okolje ter upravno strukturo v zadevni državi članici.

(15) Za izboljšanje proračunskega načrtovanja bi bilo treba, kolikor je to mogoče, ustrezno pozornost nameniti makrofiskalnim tveganjem, ki nastajajo zaradi podnebnih sprememb, vključno z njihovimi okoljskimi in distribucijskimi vplivi. Razumevanje tega, kako lahko s podnebjem povezani šoki vplivajo na javne finance, je ključnega pomena za to, da se z nacionalnimi strategijami omejijo in obvladujejo fiskalna tveganja, ki izhajajo iz podnebnih sprememb in z njimi povezanih nesreč.

(16) Kljub temu, da je sprejetje letne proračunske zakonodaje ključni korak v proračunskem postopku glede demokratične odgovornosti, je enoletna perspektiva za proračunsko načrtovanje omejena podlaga za zdrave fiskalne politike, saj ima večina ukrepov posledice, ki močno presegajo letni proračunski cikel. Učinkovito srednjeročno javnofinančno načrtovanje samo po sebi krepi verodostojnost fiskalne politike, ob tem pa upošteva tudi vzdržnost dolga. Temeljiti bi moralo na jasni in dosledni opredelitvi nacionalnih proračunskih ciljev v srednjeročnem obdobju za sektor država, ki so predstavljeni v nacionalnih srednjeročnih načrtih. Da bi se okrepil večletni proračunski vidik, bi moralo biti načrtovanje letne proračunske zakonodaje skladno z nacionalnimi proračunskimi cilji v srednjeročnem obdobju.

([9]) Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

(17) Da bi proračunski okviri učinkovito spodbujali proračunsko disciplino in vzdržnost javnih financ, bi morali celovito pokrivati javne finance. Iz tega razloga bi bilo treba posebno pozornost nameniti delovanju organov in skladov v sektorju država, ki niso vključeni v redne proračune, so pa del sektorja država, vključno s podsektorji, in imajo takojšnje ali srednjeročne posledice za proračunski položaj držav članic. Države članice bi morale objaviti tudi vrednosti, ki ustrezajo skupnemu učinku teh organov in skladov na salde in dolgove v sektorju država. Objaviti bi bilo treba podrobne informacije o učinku davčnih izdatkov na prihodke.

(18) Orodja za zeleno proračunsko načrtovanje lahko pomagajo preusmeriti javne prihodke in odhodke k zelenim prednostnim nalogam. S tega vidika redno sporočanje ustreznih informacij prispeva k boljšemu odločanju v zvezi s proračunom. Države članice bi lahko objavile informacije o tem, kako ustrezni elementi njihovih proračunov prispevajo k doseganju s podnebjem povezanih in okoljskih zavez na nacionalni in mednarodni ravni, ter uporabljeno metodologijo. Podatke in opisne informacije bi morale objaviti ločeno za postavke odhodkov, davčnih izdatkov in prihodkov. Države članice bi lahko objavile informacije o distribucijskem vplivu proračunskih politik in pri razvoju zelenega proračunskega načrtovanja upoštevale z zaposlitvijo povezane, socialne in distribucijske vidike, kot je navedeno v Uredbi (EU) št. 473/2013 in sporočilu Komisije z dne 28. septembra 2022 z naslovom „Boljše ocenjevanje porazdelitvenega učinka politik držav članic“.

(19) Ustrezno pozornost bi bilo treba nameniti obstoju pogojnih obveznosti. Pogojne obveznosti zajemajo možne obveznosti, ki so odvisne od nastanka določenega negotovega dogodka v prihodnosti, ali pa trenutne obveznosti, pri katerih plačilo ni verjetno oziroma zneska verjetnega plačila ni mogoče zanesljivo oceniti. Zajemajo na primer državna poroštva, nedonosna posojila, obveznosti, ki izhajajo iz delovanja javnih družb, ter, kolikor je mogoče, pogojne obveznosti, povezane z nesrečami in podnebjem.

(20) Naravne nesreče in ekstremni vremenski dogodki so prizadeli večino držav članic, s podnebnimi spremembami pa naj bi se pogostost in intenzivnost takih dogodkov povečali. Vlade vlagajo v ukrepe za prilagajanje podnebnim spremembam in posredujejo s kritjem stroškov nesreč za nujno pomoč, okrevanje in obnovo ter v nekaterih primerih delujejo kot zavarovatelji v skrajni sili. Glede na sedanje in prihodnje izzive za vzdržnost javnih financ bi bilo treba posebno pozornost nameniti obveznostim države in tveganjem za javne finance, ki izhajajo iz naravnih nesreč in šokov, povezanih s podnebjem, začenši z zbiranjem in objavljanjem informacij o fiskalnih stroških preteklih dogodkov, kolikor je to mogoče.

(21) Poročanje o makrofiskalnih tveganjih, ki nastajajo zaradi podnebnih sprememb, pogojnih obveznostih, povezanih s podnebjem, in fiskalnih stroških nesreč se izboljšuje, vendar ostaja v zgodnji fazi, metodologije in kazalniki za takšno poročanje pa se še razvijajo. Za izvajanje takega poročanja bodo potrebna znatna prizadevanja javnih uprav. Ob upoštevanju teh izzivov in kolikor je to mogoče, bi bilo treba poročanje na teh področjih izvajati in razvijati vzporedno s takšnim metodološkim napredkom.

(22) Komisija bi morala še naprej redno spremljati izvajanje Direktive 2011/85/EU. Opredeliti in izmenjati bi bilo treba najboljše prakse v zvezi z izvajanjem navedene direktive.

(23) Direktivo 2011/85/EU bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.

(24) Glede na obstoječi rok na podlagi Pakta za stabilnost in rast bi morala ta uredba nujno začeti veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Direktiva 2011/85/EU se spremeni:

(1) člen 2 se spremeni:

(a) v prvem odstavku se drugi stavek nadomesti z naslednjim:

„Uporablja se opredelitev podsektorjev države iz Priloge A k Uredbi (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta. (*).

(*) Uredba (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Evropski uniji (UL L 174, 26.6.2013, str. 1).“;

(b) drugi odstavek se spremeni:

(i) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) sisteme javnega računovodstva in statističnega poročanja sektorja država;“

(ii) točka (c) se nadomesti z naslednjim:

„(c) numerična fiskalna pravila, prilagojena posamezni državi, ki prispevajo k temu, da je vodenje fiskalne politike držav članic skladno z njihovimi obveznostmi iz PDEU, in ki so izražena v obliki kazalnika proračunske uspešnosti, kot so npr. javnofinančni primanjkljaj, zadolževanje, dolg ali njihovi pomembnejši sestavni deli;“;

(iii) točka (e) se nadomesti z naslednjim:

„(e) srednjeročne proračunske okvire kot poseben niz nacionalnih proračunskih postopkov, ki podaljšujejo obdobje za oblikovanje fiskalnih politik prek letnega proračunskega koledarja, vključno z določanjem prednostnih nalog politik in nacionalnih proračunskih ciljev v srednjeročnem obdobju;“;

(iv) doda se naslednja točka:

„(h) neodvisne fiskalne institucije kot strukturno neodvisne organe ali organe, ki so funkcionalno neodvisni od proračunskih organov držav članic, ter so ustanovljene z nacionalnimi pravnimi določbami v skladu s členom 8a.“;

(2) člen 3 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 3

1. Države članice vzpostavijo nacionalne sisteme javnega računovodstva, ki v celoti in dosledno pokrivajo vse podsektorje države in vsebujejo informacije, potrebne za zbiranje podatkov na podlagi nastanka poslovnega dogodka zaradi priprave podatkov, temelječih na Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov. Ti sistemi javnega računovodstva v sektorju država so predmet notranjega nadzora in neodvisne revizije.

2. Države članice zagotavljajo pravočasno in redno objavljanje javnofinančnih podatkov za vse podsektorje države, kot je opredeljeno v Uredbi (EU) št. 549/2013. Države članice za centralno državo, regionalno državo, lokalno državo in sklade socialne varnosti objavijo zlasti podatke o četrtletnem dolgu in, razen če imajo vzpostavljene integrirane, celovite in nacionalno usklajene sisteme finančnega računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka, podatke o primanjkljaju ločeno, in sicer pred koncem naslednjega četrtletja ali po tem, ko Komisija (Eurostat) objavi ustrezne podatke.

3. Komisija (Eurostat) vsake tri mesece objavi četrtletne javnofinančne statistične podatke v skladu s tabelami 25, 27 in 28 iz Priloge B k Uredbi (EU) št. 549/2013.“;

(3) člen 4 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice zagotovijo, da letno in večletno javnofinančno načrtovanje temelji na realističnih makroekonomskih in proračunskih napovedih, pri čemer se uporabljajo najnovejše informacije. Proračunsko načrtovanje temelji na najverjetnejšem makrofiskalnem scenariju ali na previdnejšem scenariju. Makroekonomske in proračunske napovedi se primerjajo z najnovejšimi napovedmi Komisije in, če je primerno, z napovedmi drugih neodvisnih organov. Znatne razlike med makroekonomskimi in proračunskimi napovedmi države članice in napovedmi Komisije se pojasnijo, tudi kadar raven ali rast spremenljivk v zunanjih predpostavkah znatno odstopa od vrednosti v napovedih Komisije.“;

(b) odstavek 4 se črta;

(c) odstavka 5 in 6 se nadomestita z naslednjim:

„5. Države članice opredelijo, katera institucija je pristojna za pripravo makroekonomskih in proračunskih napovedi, in objavijo uradne makroekonomske in proračunske napovedi, pripravljene za javnofinančno načrtovanje. Države članice in Komisija vsaj enkrat letno vzpostavijo tehnični dialog o predpostavkah, na katerih temelji priprava makroekonomskih in proračunskih napovedi.

6. Makroekonomske in proračunske napovedi za letno in večletno javnofinančno načrtovanje so predmet rednih, objektivnih in celovitih naknadnih ocen neodvisnega organa ali drugih organov, ki so funkcionalno neodvisni od javnofinančnih organov držav članic in niso organ, ki pripravlja napoved. Rezultat tega ocenjevanja se objavi in ustrezno upošteva v prihodnjih makroekonomskih in proračunskih napovedih. Če se med ocenjevanjem odkrije znatna pristranskost, ki vpliva na makroekonomske napovedi v obdobju vsaj štirih zaporednih let, zadevna država članica sprejme potrebne ukrepe in jih objavi.“;

(d) odstavek 7 se črta;

(4) člen 5 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 5*

Vsaka država članica vzpostavi specifična numerična fiskalna pravila, ki skozi večletno obdobje učinkovito spodbujajo k izpolnjevanju njenih obveznosti iz PDEU na področju proračunske politike za sektor držav kot celoto. Taka pravila spodbujajo zlasti:

(a) spoštovanje referenčnih vrednosti ter določb o primanjkljaju in dolgu iz člena 1 Protokola (št. 12) o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki je priložen PEU in PDEU;

(b) uvedbo srednjeročnega javnofinančnega načrtovanja v skladu z Uredbo (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta (*).

(*) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju gospodarskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).“;

(5) člen 6 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) učinkovito in pravočasno spremljanje upoštevanja pravil na podlagi zanesljive in neodvisne analize, ki jo izvedejo neodvisne fiskalne institucije, ustanovljene v skladu s členom 8a, ali drugi organi, ki so funkcionalno neodvisni od javnofinančnih organov držav članic;“

(b) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. Če numerična fiskalna pravila vsebujejo odstopne klavzule, morajo te določati omejeno število posebnih okoliščin, skladnih z obveznostmi držav članic na podlagi PDEU in Uredbe (EU) 2024/1263.“

(6) člen 7 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 7*

Letna proračunska zakonodaja držav članic je usklajena z veljavnimi numeričnimi fiskalnimi pravili, prilagojenimi posamezni državi.“;

(7) Člen 8 se črta;

(8) naslov poglavja V se nadomesti z besedilom „NEODVISNE FISKALNE INSTITUCIJE“;

(9) v poglavju V se vstavi naslednji člen::

„Člen 8a

1. Države članice zagotovijo, da so neodvisne fiskalne institucije ustanovljene z nacionalnimi zakoni in drugimi predpisi ali zavezujočimi upravnimi določbami.

2. Države članice lahko ustanovijo več kot eno neodvisno fiskalno institucijo.

3. Neodvisne fiskalne institucije sestavljajo člani, ki so predlagani in imenovani po preglednih postopkih na podlagi njihovih izkušenj in kompetenc na področju javnih financ, makroekonomije ali upravljanja proračuna.

4. Neodvisne fiskalne institucije:

(a) ne sprejemajo navodil proračunskih organov zadevne države članice ali drugih javnih ali zasebnih organov;

(b) lahko pravočasno obveščajo javnost o svojih ocenah in mnenjih;

(c) imajo ustrezna in stabilna sredstva za učinkovito izvajanje svojih nalog, vključno z izvajanjem vseh vrst analiz v okviru teh nalog;

(d) imajo ustrezen in pravočasen dostop do informacij, ki jih potrebujejo za izpolnjevanje svojih nalog;

(e) so predmet rednih zunanjih ocenjevanj neodvisnih ocenjevalcev.

5. Brez poseganja v naloge in funkcije, dodeljene v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013, za države članice, katerih valuta je euro, vse države članice zagotovijo, da ena od neodvisnih fiskalnih institucij opravlja naslednje naloge:

(a) pripravo, ocenjevanje ali potrjevanje letnih in večletnih makroekonomskih napovedi;

(b) spremljanje upoštevanja posamezni državi prilagojenih numeričnih fiskalnih pravil, razen če to opravljajo drugi organi, v skladu s členom 6;

(c) opravljanje nalog v skladu s členi 11, 15(3) in 23 Uredbe (EU) 2024/1263 in členom 3(5) Uredbe Sveta (ES) št. 1467/97 (*);

(d) ocenjevanje doslednosti, usklajenosti in učinkovitosti nacionalnega proračunskega okvira;

(e) sodelovanje na povabilo na rednih predstavitvah in razpravah v nacionalnem parlamentu.

6. Neodvisne fiskalne institucije izdajajo ocene v okviru nalog iz odstavka 5, točke (a), (b), (c) ali (d), tega člena brez poseganja v naloge in funkcije, dodeljene v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013. Države članice upoštevajo te ocene ali pojasnijo, zakaj jih ne upoštevajo. To pojasnilo je javno in se predloži dva meseca po izdaji takih ocen.

(*) Uredba Sveta (ES) št. 1467/97 z dne 7. julija 1997 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L 209, 2.8.1997, str. 6).“;

(10) člen 9 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice vzpostavijo verodostojen in učinkovit nacionalni srednjeročni proračunski okvir, ki je podlaga za uvedbo obdobja javnofinančnega načrtovanja, ki zajema najmanj tri leta, da zagotovijo upoštevanje perspektive večletnega javnofinančnega načrtovanja pri nacionalnem javnofinančnem načrtovanju.“;

(b) odstavek 2 se spremeni:

(i) uvodno besedilo se nadomesti z naslednjim:

„2. Nacionalni srednjeročni proračunski okviri vključujejo postopke za določitev:“;

(ii) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) celovitih in preglednih nacionalnih proračunskih ciljev v srednjeročnem obdobju iz člena 2, drugi odstavek, točka (e), te direktive glede primanjkljaja in dolga sektorja država ter kakršnega koli drugega javnofinančnega kazalnika, kot so odhodki, pri čemer se zagotovi njihova skladnost z vsemi posamezni državi prilagojenimi numeričnimi fiskalnimi pravili iz poglavja IV te direktive in ustreznimi določbami Uredbe (EU) 2024/1263;“;

(iii) točki (c) in (d) se nadomestita z naslednjim:

„(c) opisa srednjeročnih načrtovanih politik, vključno z reformami in naložbami, s predvidenim vplivom na finance v sektorju država ter trajnostno in vključujočo rast, razčlenjenih po glavnih kategorijah prihodkov in odhodkov, iz katerega je razvidno prilagajanje v smeri nacionalnih proračunskih ciljev v srednjeročnem obdobju iz člena 2, drugi odstavek, točka (e), v primerjavi s projekcijami ob predpostavki nespremenjenih politik.;

(d) ocene, kako bodo načrtovane politike glede na svoj neposredni srednjeročni in dolgoročni vpliv na finance v sektorju država verjetno vplivale na srednjeročno in dolgoročno vzdržnost javnih financ ter trajnostno in vključujočo rast. Kolikor je mogoče, se pri oceni upoštevajo makrofiskalna tveganja, ki nastajajo zaradi podnebnih sprememb, ter njihovi okoljski in distribucijski vplivi.“;

(c) odstavek 3 se črta;

(11) člena 10 in 11 se nadomestita z naslednjim:

„Člen 10

Letna proračunska zakonodaja je skladna z nacionalnimi proračunskimi cilji v srednjeročnem obdobju iz člena 2, drugi odstavek, točka (e). Vsako odstopanje se ustrezno pojasni.

Člen 11

Ta direktiva državi članici, v primeru novoimenovane vlade, ne preprečuje posodobitve srednjeročnega proračunskega načrta, da bi se v njem odrazile nove politične prednostne naloge. V takšnem primeru država članica navede razlike med prejšnjim in novim srednjeročnim proračunskim načrtom.“;

(12) naslov poglavja VI se nadomesti z besedilom „PREGLEDNOST FINANC SEKTORJA DRŽAVA“;

(13) člen 12 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 12

Države članice zagotovijo, da so vsi ukrepi, sprejeti v skladu s poglavji II, III in IV, skladni v vseh podsektorjih države in te podsektorje celovito pokrivajo. V ta namen morajo imeti države članice zlasti usklajena računovodska pravila in postopke v sektorju država ter zagotoviti celovitost njihovih temeljnih sistemov za zbiranje in obdelovanje podatkov.“;

(14) člen 14 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 14

1. Države članice v okviru letnih in večletnih proračunskih postopkov objavijo informacije o organih in skladih, ki niso vključeni v redne proračune, vendar so del sektorja država, vključno s podsektorji države. Države članice objavijo tudi zneske, ki ustrezajo skupnemu učinku teh organov in skladov na salde in dolgove v sektorju država.

2. Države članice objavijo podrobne informacije o vplivu davčnih izdatkov na prihodke.

3. Države članice za vse podsektorje države objavijo ustrezne informacije v zvezi s pogojnimi obveznostmi, ki bi lahko imele velik vpliv na javne proračune, vključno z državnimi poroštvi, nedonosnimi posojili in obveznostmi, ki izhajajo iz delovanja javnih družb, med drugim tudi njihov obseg. Države članice v največji možni meri objavijo tudi informacije o pogojnih obveznostih, povezanih z nesrečami in podnebjem. Objavljene informacije v največji možni meri upoštevajo informacije o fiskalnih stroških, nastalih zaradi nesreč in šokov, povezanih s podnebjem. Države članice objavijo informacije o udeležbi sektorja država v kapitalu zasebnih in javnih družb, kadar gre za ekonomsko pomembne zneske.“;

(15) člen 16 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 16*

1. Komisija do 31. decembra 2025 in nato vsakih pet let poroča o stanju:

(a) javnega računovodstva v sektorju država v Uniji, pri čemer upošteva napredek, dosežen od leta 2013, ko je bila ocenjena ustreznost mednarodnih računovodskih standardov za javni sektor v državah članicah;

(b) zmogljivosti in nalog neodvisnih fiskalnih institucij Unije, pri čemer upošteva napredek, dosežen od začetka veljavnosti te direktive, na podlagi ugotovitev iz zbirke podatkov Komisije o fiskalnem upravljanju in posvetovanj z ustreznimi deležniki, da bi preučili minimalne standarde.

2. Komisija do 31. decembra 2030 in nato vsakih pet let objavi pregled učinkovitosti te direktive.“

Člen 2

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo do 31. decembra 2025.

2. Države članice se v sprejetih zakonih in drugih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Države članice določijo način sklicevanja.

3. Države članice se spodbuja, naj za lastne potrebe in v interesu Unije pripravijo in objavijo lastne korelacijske tabele, ki naj kar najbolj nazorno prikazujejo korelacijo med to direktivo in ukrepi za prenos.

4. Države članice Komisiji sporočijo besedilo bistvenih določb nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

5. Komisija na podlagi ustreznih informacij iz držav članic pripravi vmesno poročilo o napredku pri izvajanju glavnih določb te direktive, ki se do 30. junija 2025 predloži Evropskemu parlamentu in Svetu.“

Člen 3

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Luxembourgu, 29. aprila 2024

Za Svet

predsednik

D. CLARINVAL